

Memòria gràfica local i coneixement lliure

· argumentari pels arxius històrics locals ·

¿Sou un **arxiu històric** que ha recollit, documentat,
potser digitalitzat i catalogat,

testimonis gràfics d'història local?

Teniu **fotos**, potser vídeos, plànols, documents i altres **imatges**?

- Aquest arxiu és un **bé comú** de la societat
- És el resultat d'una **voluntat i esforç col·lectiu**
  - dels qui van fer les fotos, vídeos, documents en el seu moment
  - dels qui va guardar-los, potser salvar-los de ser llençats
  - dels qui els van identificar i recollir, documentar
  - dels qui se n'han cuidat, els han preservat, potser restaurat, digitalitzat o catalogat
  - dels qui els estan fent accessibles, publicant, donant-los a conèixer, reutilitzant

No estaria bé que aquest bé comú estigués **lliurement disponible per fer-ne ús**?

¿No estaria bé que de manera *legítima* i *legal* qualsevol pogués reproduir aquest material gràfic, publicar-lo o transformar-lo?

Respondria això a les motivacions pels quals va ser produït, preservat, recopilat i documentat?

Les fotos i elements de memòria gràfica recollits podrien **ser cultura lliure a l'abast de tothom**.

Per això s'hauria de fer servir una llicència lliure com...

Creative Commons Reconeixement 4.0es

Llicència lliure permissiva, permet reutilitzar lliurement fins i tot sense mantenir la llicència, mentre es faci el reconeixement de l'autor.

Creative Commons Reconeixement

Compartir Igual 4.0es

Llicència copyleft lliure robusta, permet reutilitzar lliurement sempre que es mantingui la mateixa llicència.

Problema Dificultat [a superar]

L'arxiu té cedit els **drets d'autor** sobre el material gràfic?

Segurament **no**, es probable que ningú hi hagués pensat.

El creador d'una obra té els drets morals a ser reconegut i té drets d'autor sobre l'ús de l'obra, bàsicament la seva publicació i transformació, que pot cedir a canvi d'una compensació o gratuïtament si vol. L'autor et pot donar o vendre la obra en un suport físic o electrònic (foto en paper o en un CD) sense cedir-te'n els drets (per això cal fer i signar un document explícit). Els drets d'autor són vigents fins **70 anys després de la mort de l'autor**, llavors passen al **domini públic** i poden ser lliurement utilitzats.

Si l'arxiu no té una cessió de drets no pot publicar les fotos i imatges.

Tampoc pot alliberar-les amb una llicència lliure.

Això només ho pot fer el titular dels drets.

El titular de drets és l'autor, els seus hereus o algú a qui l'autor els hagi cedit.

Què es pot fer?

Treball de camp. Buscar autors i els seus hereus. Explicar-los què volem. Tenir apunt un formulari per formalitzar la cessió de drets i l'autorització per alliberar les fotos.

Aprofitar-ho per millorar la documentació: identificar persones, llocs, fets, dates.

Potser podem implicar en aquesta tasca voluntaris de l'arxiu, estudiants d'un institut o universitat, grups d'esplai, ...

I un cop l'arxiu sigui el titular de drets i permís per alliberar?

Publicar les imatges amb la llicència escollida. Si tenim un catàleg o repositori web propi podem fer-ho allà. També podem fer-ho en altres fons online d'imatges lliures.

Publicant a més d'un lloc aconseguim més difusió, facilitem accés i re-utilització, hi ha més possibilitats de preservació. Tinguem en compte: qui hi ha al darrera, quins objectius i propòsits, governança, sostenibilitat a mitjà i llarg termini.

On publicar les fotos i imatges de l'arxiu?

Què busquem?

preservar · fer accessible · donar a conèixer · fer reutilitzable

Repositori propi

En servidor propi
Podem fer servir software lliure
Gallery o MediaWiki
Guanyem autonomia tecnològica i
comunitària
Calen recursos i manteniment

Àlbums corporatius

Flickr (Yahoo), Picassa (Google),
Youtube (Google), Vimeo, Blip.tv.
Perdem el control cap a una
corporació. Governança vertical.
No asseguren continuïtat llarg termini.
Permeten fer els propis àlbums.
Bon posicionament web (accés).
Alguns permeten escollir llicència.
Cedim drets per l'acceptació de
condicions d'ús que cal estudiar.
També acceptem registre i en alguns
casos comercialització amb
comportament i dades.

Wikimedia Commons

Imatges, sons, vídeos, documents.
Bon posicionament web, multilingüe
(accés)
Fa servir software lliure (MediaWiki)
Gestiona Fundació Wikimedia (sense
afany de lucre) radicada a Califòrnia
(EUA)
Sostenible mitjà/llarg termini
(preservació)
Facilita reutilització Viquipèdia i altres
projectes. Permet geolocalitzar les
imatges.
Model comunitari de gestió i comunitat
de creadors gràfics

Archive.org

Vídeos, documents, sons.
Fundació sense afany de lucre
(Internet Archive).
Generació automàtica diferents
formats (accés, reutilització). Eines
per replicar a Wikimedia Commons.
Sostenible mitjà/llarg termini, replica
Califòrnia/Egipte (preservació)